

Sygn. akt I ACa 116/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Krystyna Golinowska
Sędziowie:	SSA Anna Beniak SSO del. Marta Witoszyńska (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) 1 **Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W.**

przeciwko **J. Ł.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 15 listopada 2013r. sygn. akt I C 725/13

1. **oddala apelację;**
2. **przyznaje adwokat M. Z. kwotę (...) (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym i nakazuje wypłacić powyższą kwotę ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi;**
3. **nie obciąża pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I ACa 116/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. przeciwko J. Ł. o zapłatę:

1. zasądził od pozwanej J. Ł. na rzecz (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w W. kwotę 109.473,85 zł (sto dziewięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt trzy złote 85/100) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.969 zł (cztery tysiące dziewięćset sześćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. przyznał adwokat M. Z. kwotę 4.428 złotych (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) w tym kwotę 828 złotych (osiemset dwadzieścia osiem złotych) podatku VAT – tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanej i kwotę powyższą nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi;
3. nie obciążył pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

W pozwie z dnia 10 kwietnia 2013 r. skierowanym do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanej J. Ł. kwoty 109.473,85 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W dniu 23 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do Sądu Okręgowego w Łodzi. Pełnomocnik pozwanej wniósł o odrzucenie pozwu i umorzenie postępowania oraz zasądzenie kosztów sądowych według norm przepisanych, w tym o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały opłacone w całości ani w części. W przypadku nie uwzględnienia powyższego zarzutu pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa. Pełnomocnik pozwanej podniósł, iż pozew powinien zostać odrzucony z uwagi na powagę rzeczy osądzonej wynikającą z wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, opatrzonego sądową klauzulą wykonalności.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2013 r. Sąd oddalił wniosek o odrzucenie pozwu.

Sąd Okręgowy ustalił, że dniu 24 czerwca 2008 r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. udzieliła pozwanej J. Ł. kredytu gotówkowego w kwocie 88.000 zł na okres do dnia 20 czerwca 2014 r. Od niespłaconego w całości lub części kapitału, umowa przewidywała odsetki według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w okresie utrzymywania się zaległości w spłacie kredytu, określonej w uchwale Zarządu (...) SA dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności. Na dzień zawarcia umowy stopa procentowa dla tych kredytów wynosi 29,00% w stosunku rocznym. Dnia 7 kwietnia 2011 r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), stwierdzając wymagalne zadłużenie J. Ł. z tytułu umowy kredytu gotówkowego nr 320/206- (...)-/2008 z dnia 24.06.2008 r.. Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2011 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi nadał klauzulę wykonalności w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku wierzyciela (...) Banku (...) SA przeciwko J. Ł. zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

W dniu 27 marca 2013 r. (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W. wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, stwierdzając, że w księdze rachunkowej funduszu w dziale wierzytelności ujawniona jest jako wierzytelność Funduszu kwota 109.473,85 zł przysługująca od J. Ł., na którą składa się: należność główna w kwocie 67.883,69 zł, odsetki ustawowe naliczone od kwoty należności głównej za okres: od dnia 11.12.2012 r. do dnia 27.03.2013 r. w wysokości 2.562,84 zł, odsetki umowne naliczone przez pierwotnego wierzyciela w wysokości 39.027,32 zł. Razem zadłużenie na dzień 27.03.2013 r. wynosiło 109.473,85 zł.

Strona powodowa nabyła wierzytelność wynikającą z umowy o kredyt gotówkowy z dnia 24.06.2008 r. od (...) Banku (...) SA na podstawie umowy o przelew wierzytelności z dnia 6.12.2012 r.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne. Jego podstawę stanowi umowa o kredyt gotówkowy zawarta dnia 24.06.2008 r. pomiędzy pozwaną a pierwotnym wierzycielem tj. (...) SA oraz umowa o przelew wierzytelności zawarta 6.12.2012 r. pomiędzy (...) SA a stroną powodową. Legitymacja czynna strony powodowej nie budzi zatem wątpliwości.

Sąd I instancji wskazał, że pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia umowy kredytowej, nie kwestionowała, że zaprzestała spłacania wymagalnych rat, co uprawniało wierzyciela do rozwiązania umowy, nie podniosła

zarzutu, iż spłaciła przedmiotowy kredyt, nie przedstawiła też żadnych konkretnych zarzutów odnośnie wysokości dochodzonego roszczenia. Za bezzasadny należało w takiej sytuacji uznać wnioski pozwanej o zobowiązanie powoda do przedstawienia dokładnego wyliczenia odsetek umownych. To pozwana bowiem powinna w pierwszej kolejności zgłosić konkretne zarzuty odnośnie wysokości roszczenia i dopiero wtedy Sąd, jeżeli uznałby to za konieczne, mógłby zobowiązać stronę powodową do przedstawienia bardziej szczegółowych wyliczeń. Należy dodać, że powód wyjaśnił w piśmie z dnia 25 października 2013 r. za jaki okres czasu i według jakiej stopy procentowej zostały naliczone odsetki umowne. Wobec braku spłaty zadłużenia do chwili zamknięcia rozprawy niniejszy pozew należało uznać za zasadny. Na zasądzoną kwotę składa się: niespłacony kapitał pożyczki w kwocie 67.883,69 zł, odsetki ustawowe naliczone od kwoty należności głównej za okres od dnia 11.12.2012 r. do dnia 27.03.2013 r. w kwocie 2.562,84 zł i odsetki umowne w kwocie 39.027,32 zł. Wysokość odsetek umownych wynika z treści umowy łączącej pozwaną z pierwotnym wierzycielem. Z umowy wynika zarówno stopa odsetek, jak i dodatkowe opłaty związane z brakiem spłaty zadłużenia w terminie.

Odnosząc się do wniosku strony pozwanej o odrzucenie pozwu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej Sąd Okręgowy stwierdził, że bankowy tytuł egzekucyjny nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2002 r. (sygn. akt II CKN 986/00), bankowy tytuł egzekucyjny nie ma mocy wiążącej orzeczenia sądowego ani nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej. Wobec tego, mimo że po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności tytuł taki pozwala na egzekwowanie świadczeń w nim wymienionych w istocie dotyczy on roszczeń stale jeszcze dochodzonych w tym sensie, że nie zostały one osądzone. Należy zauważyć, że powód nie mógłby skutecznie wnosić o nadanie na swoją rzecz tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 KPC. Bankowy tytuł egzekucyjny może bowiem uprawniać wyłącznie bank do prowadzenia na jego rzecz egzekucji. Inne podmioty nie mogą wnioskować o wszczęcie egzekucji na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, ani występować o nadanie na ich rzecz klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego może być prowadzona jedynie egzekucja na rzecz banku, a nie na rzecz innego podmiotu. Wobec powyższego powód nie był uprawniony do wystąpienia o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a także nie mógłby wstąpić w miejsce pierwotnego wierzyciela do postępowania egzekucyjnego. Podsumowując, w niniejszej sprawie, nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, ponieważ nie występuje prawomocne rozstrzygnięcie Sądu dotyczące dochodzonego roszczenia. O kosztach procesu należnych stronie powodowej, która w całości wygrała sprawę orzeczono na podstawie art. 98 KPC.

W toku niniejszego postępowania pozwana korzystała z pomocy prawnej pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Mając na względzie, że pozwana przegrała niniejszy proces, Sąd Okręgowy, przyznane, pełnomocnikowi z urzędu pozwanej wynagrodzenie nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Łodzi.

Na podstawie art. 102 KPC Sąd I instancji nie obciążył pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka, zaskarżając powyższy wyrok w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania skutkujące na podstawie art. 379 pkt 3 kpc nieważnością postępowania, wynikającą z faktu, że poprzednik prawny powoda wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2011 r., sygn. akt II 1 Co3850/11, nadał klauzulę wykonalności, co równoznaczne było z wcześniejszym wytoczeniem powództwa i rozstrzygnięciem merytorycznym sprawy. Apelująca wniosła o uchylenie wyroku i odrzucenie pozwu oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powódce z urzędu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd I instancji prawidłowo zbadał i ocenił materiał dowodowy, poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny przyjął za własne. Nadto zastosował właściwe przepisy prawa materialnego i wywiódł prawidłowe wnioski jurydyczne.

Stanowisko pozwanej zawarte w apelacji sprowadza się do zarzutu nieważności postępowania, wynikającego z funkcjonowania w obrocie prawnym postanowienia o nadaniu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, co powoduje stan powagi rzeczy osądzonej. Apelująca wskazała, że poprzednik prawny powoda wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2011r., sygn. akt II 1 Co3850/11, nadał klauzulę wykonalności, co równoznaczne było z wcześniejszym wytoczeniem powództwa i rozstrzygnięciem merytorycznym sprawy.

Stanowisko apelującej jest błędne. Zarzut powyższy nie znajduje uzasadnienia w przedmiotowej sprawie. Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że bankowy tytuł egzekucyjny nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej.

Należy przede wszystkim zauważyć, że bankowy tytuł egzekucyjny jest dokumentem, który ma uprawniać wyłącznie bank do prowadzenia na jego rzecz egzekucji. Inne podmioty nie mogą wnioskować o wszczęcie egzekucji na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego, ani występować o nadanie na ich rzecz klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Przepisy art.96 i art.97 Prawa bankowego stanowią *lex specialis* w stosunku do art.788§1 kpc, a w konsekwencji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego może być prowadzona jedynie egzekucja wierzytelności bankowej i tylko na rzecz banku (a nie na rzecz innej osoby), po nadaniu na jego rzecz sądowej klauzuli wykonalności. Umożliwienie nadawania klauzuli wykonalności bankowym tytułom egzekucyjnym na rzecz nabywcy wierzytelności bankowej oznaczałoby w rzeczywistości rozszerzenie przywileju przyznanego tylko bankom (wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, umożliwiających im realizację roszczeń cywilnoprawnych bez konieczności ich dochodzenia w sądowym postępowaniu rozpoznawczym) na wszystkich nabywców takiej wierzytelności, co zaś byłoby nie do pogodzenia z kwalifikowanym i wyjątkowym charakterem przywileju (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2005 r. sygn. akt VCK 152/05, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009r. sygn. akt. 422/08).

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 15 listopada 2002 r. (sygn. akt II CKN 986/00), przytoczone także przez Sąd I instancji, że bankowy tytuł egzekucyjny nie ma mocy wiążącej orzeczenia sądowego ani nie stwarza stanu powagi rzeczy osądzonej. Wobec tego, mimo że po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności tytuł taki pozwala na egzekwowanie świadczeń w nim wymienionych, w istocie dotyczy on roszczeń stale jeszcze dochodzonych w tym sensie, że nie zostały one osądzone.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że powód nie mógłby skutecznie wnosić o nadanie na swoją rzecz bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w trybie art. 788 § 1 kpc, a także nie mógłby wstąpić w miejsce pierwotnego wierzyciela do postępowania egzekucyjnego. Nawet, jeżeli postępowanie egzekucyjne byłoby prowadzone na podstawie tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, w sytuacji zmiany wierzyciela na skutek cesji wierzytelności, postępowanie nie mogłoby być dalej prowadzone.

Konkludując, wbrew stanowisku apelującej pozwanej, w niniejszej sprawie, nie mamy do czynienia z prawomocnym rozstrzygnięciem Sądu w przedmiocie dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, a zatem zarzut występowania powagi rzeczy osądzonej jest bezzasadny.

W tej sytuacji, wobec braku podstaw uwzględnienia jedynego zgłoszonego w apelacji zarzutu pozwanej w przedmiocie nieważności postępowania, Sąd Apelacyjny apelację jako bezzasadną oddalił, a to na podstawie art.385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 kpc, uwzględniając okoliczności, przedmiot niniejszej sprawy oraz porównanie sytuacji życiowej i majątkowej (brak dochodów, status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłku) pozwanej z sytuacją strony powodowej jako podmiotu silniejszego ekonomicznie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, obciążeniu powódki kosztami postępowania apelacyjnego sprzeciwiają się bowiem względy słuszności. Szczególne okoliczności w przedmiotowej sprawie wynikają także z faktu, że stanowisko pozwanej w jej subiektywnym

przekonaniu mogło być usprawiedliwione jako odmienny pogląd prawny zaprezentowany w stosunku do przyjętego w zaskarżonym rozstrzygnięciu.

Wobec faktu, że w postępowaniu apelacyjnym pozwana korzystała z pomocy pełnomocnika ustanowionego z urzędu, o kosztach przedmiotowej pomocy Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o adwokaturze (Dz.U.2014.635j.t.). Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda z urzędu w postępowaniu apelacyjnym ustalono w oparciu o § 2 ust. 3, § 19 w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461), przy uwzględnieniu kwoty podatku VAT ustalonej z wykorzystaniem stawki podatku VAT w wysokości 23 %.